

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

BÄRNAVÄNNEN

N:o 11.
12 Mars.

Illustrerad Veckotidning för Söndagsskolan och Hemmet.
Redaktör: J. B. GAUFFIN. Uppsala.

20 årg.
1908.

Mig förutan kunnen

I intet göra.

Joh. 15: 5.

är Jesus framställde sanningen, valde han alltid ett sådant sätt och en sådan form, att äfven ett barn mycket snart och mycket lätt kunde förstå hans mening. Han tog sålunda ofta bilder, hvilka såsom hämtade från alldagliga företeelser af enhvar kunde uppfattas. Han ville nu lära sina lärjungar en sanning, som man dock vanligtvis lär sig mycket sent. Och likväl är det en sanning, som hvarje växt, hvarje träd förkunnar. Grenen förmår ej växa, ej bära frukt utan sin stam.

Hvem är då gren i honom, som kallar sig det sanna vinträdet, om icke hvart och ett människobarn, som därjämte äfven är ett Guds barn. Ty att vara ett Guds barn, det är någonting så stort som att vara på det innerligaste förenad med sin frälsare. Att vara en gren i honom det är ju att äga den fullaste tillgång till hans nåd, hans hjälp, hans kraft. Det är att lefva helt och hållet på hans bekostnad, att hafva ingenting i sig själf, men allting i honom.

Är då detta en så svårlärd läxa? Ja, visst. Det går nämligen så lätt att glömma både att man i sig själf ingenting förmår, och att Kristus förmår allt. Då måste den käre frälsaren låta den lilla grenen hålla sin predikan för oss.

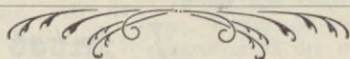
Skulle vi fråga den huru den kan bära så vackra blad och blommor, så skulle den endast svara: »Det har jag stammen att tacka för.» Vi se på stammen. Den ser visserligen skroflig, bar och ful ut, men den gömmer i sitt inre så mycken saft, som kommer grenarna till godo. Antag, att vi komme en dag till trädet och såge vid dess fot en af stormen lösbruten gren, tron I väl, att äfven denna skulle kunna bära blommor och frukt? O nej, den kunde endast vissna och dö, emedan den var skild från sin stam.

Haf tack, du kära gren, för din predikan, ack, att jag rätt kunde minnas din lärdom! När jag blir frestad att tycka mig själf något vara, att se på mina gåfvor och högmodas däröfver, då vill jag komma ihåg, att jag är bara en liten gren, som får alltsammans af Gud. Om Gud låter högmodsfrestel-

sen få öfverhand, kan den så lätt liksom en stormvind skilja mig från min frälsare. Om åter en annan röst höres ljuda, då allt syns så tungt och mörkt: »du får ej mer vara hos frälsaren, du som ingenting förmår», då skall den lilla grenen åter trösta mig. Den skall säga mig, att stammen så gärna och villigt gifver sin saft åt alla sina grenar, ger dem kraft att skjuta skott, att bära blommor och bilda frukt. Grenen kan intet af allt detta af sig själf, men får liksom ett barn hos sin moder gärna vara kvar. Ja, jag vill ej glömma, att om grenen än är ringa, så är dock Jesus så mycket mer. Det kan ej bli slut på hans förmåga att hjälpa ett litet, på honom troende barn.

Är det din tröst, du kära barn, då vet jag ock, att du förstätt den sanning, som Jesus i dagens text velat lära sina kära.

Fr. E.

”Gossar kunna få arbete”.

”Hör du, Petter, har du sett annonsen därborta på knuten? Jag skulle gärna vilja få någonting att göra; ska vi gå in och höra efter, hvad slags arbete det är?”

”Jag tror inte det är någon bra plats, det kan inte vara möjligt, när det är en ölkrog. Såg du inte den gamle stackaren, som kom ut därifrån nyss?”

”Vi ska fråga honom, om han vet hvad slags arbete det är fråga om. Han vet det nog, ty jag har ofta sett honom komma ut genom dörren därborta.”

Gossarne påskyndade sina steg och hunno snart upp den gamle. ”Hör nu, vi söka något lättare arbete, vet ni, hvad det är för ett slags arbete som skall utföras på ölkrogen där borta?”

”Ja, gossar, det vet jag. De önska få ett par gossar att skölja buteljer, men om ni vill lyda mitt råd, så sök inte att

få den platsen. Då jag var vid samma ålder som ni, sökte jag också att få något ”lätt” arbete och jag åtog mig att skölja buteljer. Jag har fortsatt därmed, till dess de afskedade mig för fem år sedan.”

”Nå, men ni tyckte väl om det då, efter ni hållit på därmed i hela ert lif?”

”Ja, vet ni, gossar, det har varit min ruin både till kropp och själ. Jag hade en gudfruktig mor, som lärde mig att fly dåligt sällskap, men då jag blef litet större, önskade jag förtjäna penningar på ett ’lätt’ sätt och åtog mig att skölja buteljer hos en ölhandlare. Efter hand började jag smaka på lämningarna i buteljerna, och till slut sökte jag ifrigt att få reda på hvarje droppe, så att intet skulle förspillas.”

”Men hvarför slutade ni inte, när ni märkte, att det var skadligt för er? Jag skulle väl kunna dricka om jag ville eller

låta bli, när jag såg att det inte var bra", menade Petter.

"Jag har hört många säga så, min gosse, men de hafva kanske aldrig pröfvat sin kraft. Hvad jag vet är, att jag krossade min mors hjärta, och ändå blef jag inte fri från min olyckliga vana. — O, måtte hvarje droppe af de förbannade rusdryckerna tillintetgöras för evigt!" utropade den stackars mannen, liksom öfvervåldigad af en plötslig, förfärlig samvetsförebärrelse.

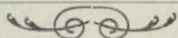
Därefter gick han sin väg, och gossarne vände om, hvarvid de återigen kommo att gå förbi dörren till ölkrogen.

"Vet du, Simon, jag tror vi bryr oss

inte om att försöka där, det tycks inte vara någon särdeles hederlig sysselsättning", sade Petter tankfullt.

"Nej, och mor säger alltid, att det är bäst att fly för frestelsen; vi böra åtminstone inte gå med öppna ögon mot den. Det vore då bättre att få något tyngre arbete, som vore mera aktningvärdt än att skölja buteljer."

Till detta resultat kommo gossarne. Både fabrikanter och försäljare af rusdryckerna säga visserligen, att deras affär är lika aktningvärd och laglig som alla andras, men hvad säger deras samvete?

Jättarna i snökungens rike.

Med teckning.

Du vet ju, att snökungen har sitt rike långt uppe vid nordpolen, hundra mil längre mot norr än lapparna bygga och bo och åka efter sina renar? Där uppe flamar norrskenet under den långa, långa vinternatten. Murarna i snökungens slott skimra såsom gnistrande isberg, och de väldiga hvita vimplarna från dess tinnar bölja i hundramila drifvor ända ned mot Behringssund i öster och Grönland i väster. Snökungens fiskdamm är hela polarhavet, som än är betäckt af väldiga isberg, än ligger hårdt tillfruset och stundom böljar klart och blått. Här just bo jättarne i snökungens vida rike, och det är om dem jag nu vill berätta.

Fastän det är så bitande kallt häruppe, trivnas jättarne likväl godt. Isbjörnen i sin hvitgula päls larfvar omkring här på isflaken och fryser aldrig om tassarna, och hvalarna leka i de iskalla böljorna med lika stor förtjusning som små gossar och flickor plaska i sommarljumma insjövågor här i vårt land.

Ser du jätten å vår första teckning? Han liknar nästan ett stort fartyg, som vänt masterna ned i djupet och kölen

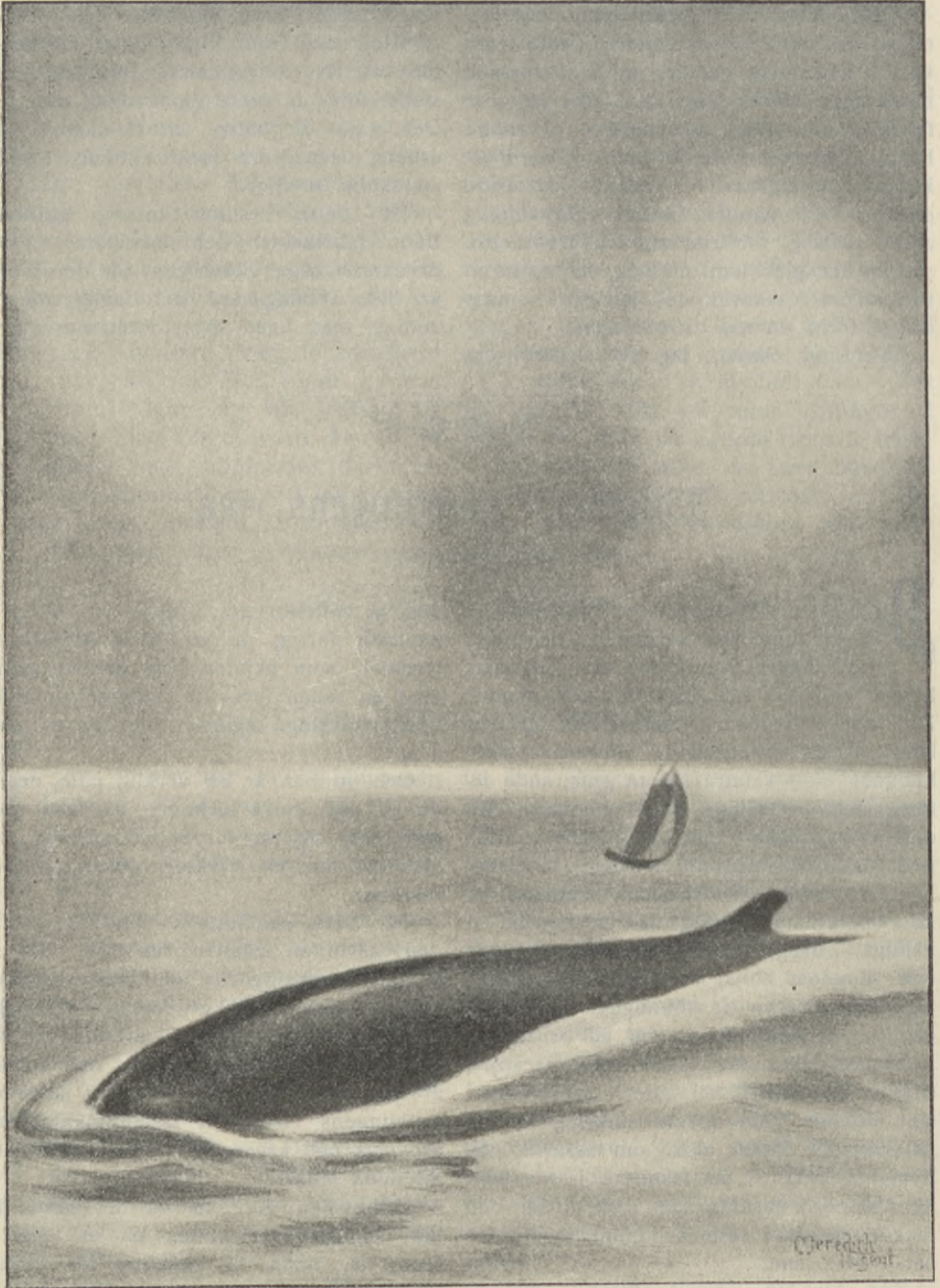
uppi i vattenbrynet. Men det är ej ett kantradt fartyg du ser, utan ett lefvande föremål, som skjuter fram genom vattnet med en sådan fart, att skummet yr mjölkhvitt omkring honom. Det är en *jättehval*.

Och att han är en verklig jätte, det ser du af vår andra teckning, där han vredgad reser sig upp ur havet, så högt öfver hafsytan som ett kyrktorn reser sig öfver marken.

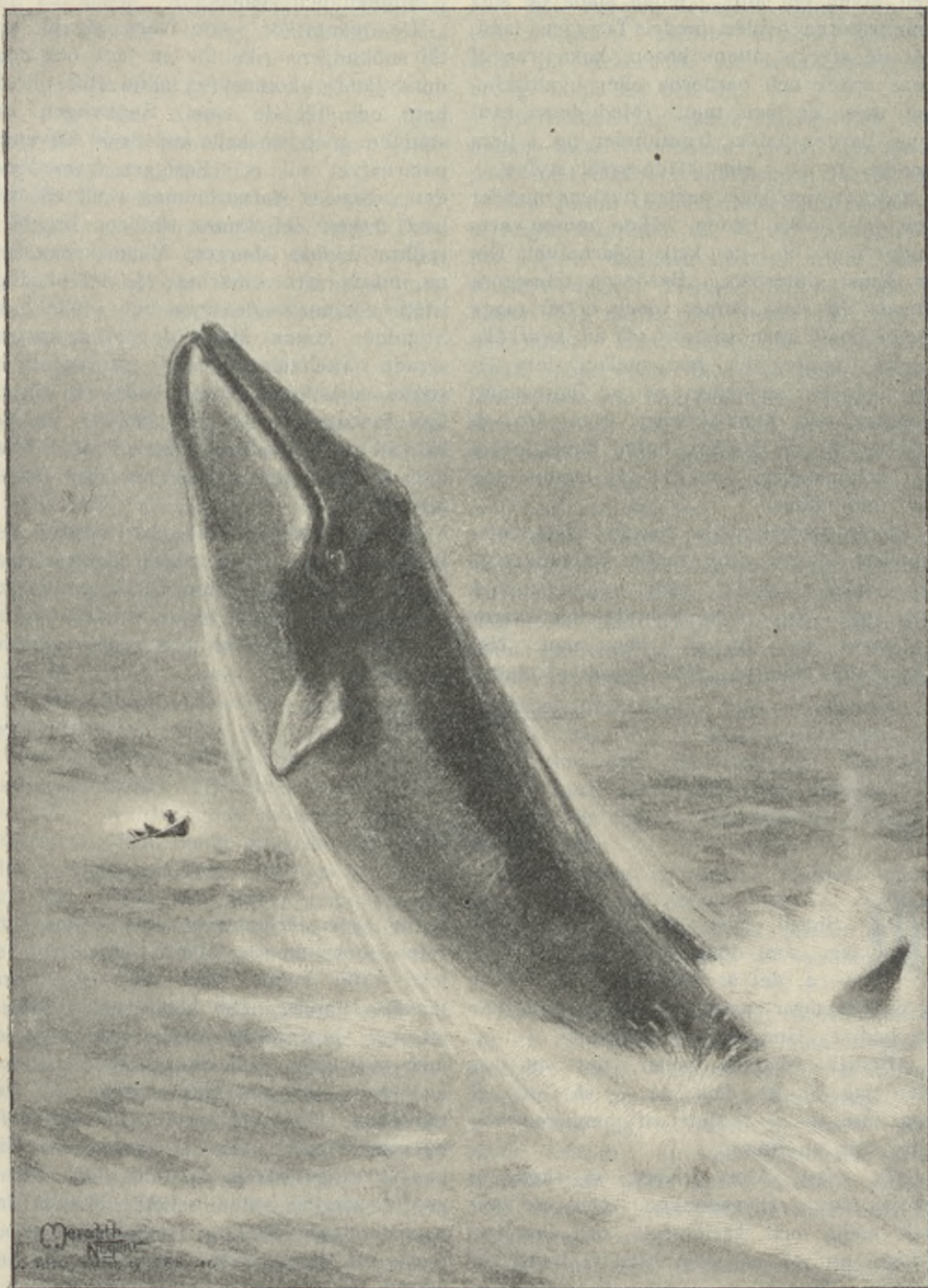
Till detta snökungens underbara rike djärfvas äfven människorna fara. Du ser å båda teckningarna en liten segelslup. Den är utsänd från ett fartyg, som ligger så långt borta, att vi icke kunna se det. Den lilla båten med ett par människor i är just ute för att leta efter jättarne i snökungens rike. Ty fastän människorna äro små och svaga, ha de lärt sig konsten att döda jättar.

Jättehvalen gör skäl för det namn han bär, ty han lär kunna nå en längd af åttio, ja, ända till hundra fot. Lägre kyrktorn finnas nog många. Människorna döda honom likväl genom att kasta hvassa harpuner in i hans kropp. Af blodför-

BARNAVÄNNEN.

JÄTTEHVAL I LUGN OCH RO.

JÄTTEHVAL, SOM HOPPAR I VREDE.

lusten och de många såren utmattas slutligen äfven en jätte. Sedan släpa de små människorna hvalen medels fartyget i land, där de stycka jättens kropp, koka tran af hans späck och barderna eller hvalfiskbenet tages ur hans mun. Med dessa hvalens barder hafva fruntimmer nu i flera hundra år gjort sina klädningslif styfva.

Späcket, som ligger mellan hvalens muskler och den tjocka huden, håller honom varm under hans lif i det kalla polarhafvet. Det är hans vinterpäls. Barderna tjänstgöra såsom ett slags tänder, dock ej att tugga födan med, utan snarare till att kvarhålla denna, under det han mellan dem låter vattnet strömma ut ur jättegäpet. Späcket och hvalfiskbenet, som äro så nödvändiga för honom, hafva likväl lockat hit människorna, som bereda honom död och undergång.

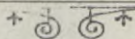
Bardhvalarnas föda består nästan uteslutande af små djur, hvilka i otaliga massor vimla i hafvet. När hvalen öppnar sitt stora gap, komma oräkneliga skaror af dessa små djur in i hans mun. När han sluter käftarna, silas vattnet ut mellan

barderna, men de små djuren stanna kvar i munnen och sväljas.

De människor, som våga sig hit upp till snökungens rike för att jaga och döda dess jättar, komma ej alltid åter till sitt hem och till de sina. Snökungen kan stundom med sin kalla andedräkt förvandla polarhafvet till is. Fartygen frysa fast i den, föras af hafsströmmarna till allt kallare trakter och kunna slutligen krossas i spillror mellan isbergen. Människorna, som nu måste irra omkring på det oändliga isfältet, kunna både frysa och svälta ihjäl. Stundom kunna äfven de af harpunerna sårade jättehvalarne med ett slag af sin starka stjärtfena krossa både den bräckliga farkosten och dem själfva. Ja, det har till och med hänt, att ett retadt hvaldjur slagit sönder själfva det stora fångstfartyget.

Om det således icke här uppe i snökungens rike finnas några sagornas troll och jättar, kunna farorna här vara vida allvarsammare och svårare att reda sig ur, än dem sagan målar och sedan upplöser till ett intet.

J. B. G.

Systrarna.

Af Debora.

”**D** Sigrid, hon dör, och — det är jag, som dödat henne, om — om — o, det är förfärligt“.

Sigrids tårar runno ymnigt. ”Alma, har du bedit? Gud kan — hjälpa.“

”Bedit? Mamma beder, det vet jag. Men jag är så elak, så — så Gud vill nog inte — —“ slutet af meningen dog bort i en snyftning.

”Jo, visst, Alma. Kom, så skola vi bedja här i skogsdungen. Gud är god och nådig och kärleksfull, och han har lofvat, att vi när som helst få bedja till honom. Kom.“

De båda flickorna böjde knä vid en sten och Sigrid bad. Hon var en liten all-

varlig Jesu lärjunginna, och hennes kamrater funno henne ibland tråkig, när hon icke alltid kunde vara med om deras tanklösa upptåg. Det hände också ibland, att hon bestraffade dem, när de gjorde narr af någon, som de ansågo för simpel att vara med om deras lekar och små samkväm. Till och med Alma hade ofta undvikit Sigrid. Men den allvarsamma flickans verkliga värde visade sig då, när någon i sorgens stund behöfde hennes deltagande, och det var underbart att se, huru väl hon förstod att välja de rätta orden.

Då de båda flickorna slutligen reste sig upp, sade Alma: ”Jag tror, att Gud för-

låt mig, men jag kan aldrig förlåta mig själf — aldrig. Ack, Sigrid, du vet inte, hur det känns — nej, du kan inte veta det.“

Det glittrade till i Sigrids ögon. "Försök att vara lugn, Alma", sade hon. "Jag tror, att Gud gör Dora frisk igen", tillade hon med tillförsikt.

Men Alma hade svårt att tro detta. —

Några dagar förflyto, under hvilka Dora sväfvade mellan lif och död. Doktorn gjorde allt som stod i hans förmåga, men han kunde ej med bestämdhet säga, huru utgången skulle bli.

Alma smög omkring, blek och tyst, en skugga af den förr så glada, lefnadsfriska flickan. Hon fick ej ens deltaga i vården om sin lilla syster, emedan hennes utbrott af sorg och förtviflan störde den sjuka.

Fru Borg var alldeles nedbruten af oro och nattvak. Gamla Lina var orolig för Alma nästan lika mycket som för Dora, ty den unga flickan ville hvarken äta eller dricka, och detta var nog för att inge den gamla trotjänarinnan bekymmer. Det hvilade ett moln af sorg öfver hela huset, och allt eftersom dagarna skredo fram, blef detta moln tyngre och mörkare.

Men en afton kallade doktorn Alma in i sängkammaren. "Din lilla syster — hm — hm" — den gode doktorn visste ej riktigt huru han skulle uttrycka sig. Han ville ju säga sanningen, men på ett skonamt sätt. Men Alma förstod honom ändå, och sedan hon dragit af sig skorna för att kunna gå riktigt tyst, följde hon honom in.

Alma visste, att denna natt skulle afgöra allt, och att när solen, som nu gick ner vid västra synranden, nästa gång kastade sin gyllene strålslöja öfver jorden, skulle lilla Dora antingen vara utom all fara, eller ock — o, nej, hon kunde ej få dö. Den lilla var så underbart vacker, där hon låg med de bruna lockarna lik en krans kring det glödande ansiktet, men det var någonting öfverjordiskt i denna skönhet, som fyllde hjärtat med ångest och bäfvan hos dem som älskade henne.

Moderns tårar runno ymnigt, då hon

lutade sig ned öfver det lidande barnet. Det lilla bröstet arbetade häftigt och de små händerna hvilade stundom alldeles stilla på täcket för att sedan emellanåt oroligt famla hit och dit.

Ute i köket låg gamla Lina på knä, och hennes tårar strömmade, medan hon kämpade med Gud om det älskade barnets lif.

Men Almas brännande ögon fuktades ej af någon lindrande tår — det tycktes som om hennes tårekälla sinat ut under dessa sorgens dagar. Hennes hufvud värkte, hjärtat slog hastigt och blodet sjöd i hennes ådror. Hon kunde icke bedja, icke tänka, hon visste blott, att hennes enda lilla syster var lifsfarligt sjuk, kanske döende, och att hon, just hon själf var skulden därtill. Och timmarna gingo så långsamt och trögt, som om hvar och en af dem varit en evighet.

Doktorn kunde ej annat än känna medlidande med den stackars unga flickan. Och då hon vid sin rastlösa, tysta vandring kom midt framför honom, lade han sakta sin hand på hennes axel och tvang henne att stanna. Hans skarpa blick hade märkt en förändring i barnets tillstånd.

Alma såg upp i hans ansikte med en blick, som sade mer än ord. Han tog hennes hand och tryckte den vänligt.

"Var nu lugn", hviskade han, "antingen — eller."

Alma hörde ej mer. Hennes ögon hängde fast vid barnet. Nu — — hon måste bita ihop tänderna för att undertrycka ett rop af smärta — var detta döden?

Dora sträckte på sig litet, bröstet häfde sig, en djup suck undslapp hennes läppar, hufvudet sjönk djupare ner i den mjuka kudden och hon föll i en djup sömn.

"Nu tror jag det värsta är öfver", hviskade doktorn. En suck af jublande tacksamhet mot Gud lättade moderns bröst. "O, hvad Gud är god, som låter mig få behålla mitt barn!"

Utan att säga ett ord vände sig Alma om. Hon vacklade ut i tamburen och uppför trappan till sitt eget rum. Där sjönk hon ned på knä framför den lilla soffan.

”Min Gud, jag tackar dig!” Det var en tacksamhetens jubelton ur det öfverfyllda hjärtat. ”Dora får lefva! — O, är det verkligen sant?” — En ström af tårar bröt fram ur hennes ögon. Huru ljuft det var att få gråta — gråta af glädje!

Slutligen lät hon halft omedvetet hufvudet sjunka ned mot armen, och där hon satt på golfvvet sof hon — sof så godt och lugnt som hon ej gjort någon natt under hela denna förskräckliga tid.

* * *

Gamla Lina hade bedt Gud att låta denna nöd fostra Alma, och det visade sig, att den enkla tjänarinnans tro icke kom på skam.

Det var underbart att se, huru tåligt Alma dag efter dag satt instängd i sjukrummet hos sin lilla syster under hela den tid som förgick, innan Dora fick lämna sängen. Och sedan, då den lilla under tillfrisknandet blef ytterst kinkig och fordrande, var det en glädje att gifva akt på, huru villigt Alma underkastade sig hennes fordringar, och huru hon med fröjd gjorde oppoffringar, som hon blott för några veckor sedan ej skulle velat höra talas om. Silfret hade lutrats i ugnen, hon var nu en lydlig dotter och en kärleksfull syster.

Det var en varm junidag. Solen gasade hett, och den friska västanvinden kändes så behagligt svalkande här på den af kullar och små skogsdungar skyddade ängen. Alma var ute och promenerade med sin lilla syster. Hälsans rosor blommade åter på Doras kinder. Det var sol i blicken och i det glada leendet på de röda läpparna. Hon bar famnen full af prästkragar, blåklockor och rödklöfver. Än måste Alma klättra öfver en gärdesgård, än vada långa stycken i ett dike för att komma åt någon blomma, som den lilla önskade få. Och hon gjorde det villigt och gärna.

Plötsligt fick hon sikte på en skara unga flickor där nere vid stätten. De buro på både korgar och mjölkflaskor, och Alma undrade, hvart de ämnade sig. I

nästa minut var hon där med Dora. Flickorna tycktes ha väntat på henne.

”Hvart skall ni gå?” frågade Alma.

”Jo, vi tänka ro öfver sjön dit bort till fäbodarna“, svarade Mathilda. ”Där få vi köpa mjölk och så ska vi äta middag där ute och ha roligt för resten. Vi ha mat med oss, må du tro, och saft och kakor och jag vet inte hvad allt vi ha för godt i våra korgar. Du kommer väl med oss, Alma? Det här är det roligaste vi kunna få på hela sommaren.“ (Forts.)

Barnvännen 1903.

Ett nummer hvarje vecka.

432 sidor, 170 teckningar.

De af våra prenumeranter, som funnit Barnvännen vara en lämplig tidskrift för de små i hemmen och söndagsskolorna, bedja vi rekommendera den till sina vänner och bekanta! Ännu är det icke för sent att erhålla alla nummer från årets början. Insänd prenumeration till närmaste postanstalt eller vid rekvisition af minst 6 ex. direkt till expeditionen.

Gratis följer ett 16-sidigt Sommarnummer samt Söndagsskolans textbok för 1903.

Uppsala i Mars 1903.

Redaktionen.

Bibelläsning

eller hvad står det i texten för nästa söndag?

Veckan 15—22 Mars 1903.

- M. 16. Joh. 17: 20—24. *Jesus beder för de sina.*
 T. 17. Joh. 17: 20. *Han beder för alla tiders troende.*
 O. 18. Joh. 17: 21. *Han beder om deras enhet,*
 T. 19. Joh. 17: 22. *om deras förhårligande,*
 F. 20. Joh. 17: 23. *om deras fullkommande.*
 L. 21. Joh. 17: 24. *Han beder om ett rum för dem i det himmelska fadershuset.*
 S. 22. Joh. 17: 25—26. *Han beder om att de skola vardas bärare af hans kärlek ut bland människorna.*

Söndagsskoltext för den 22 Mars:

Joh. 17: 20—24.

Tänkespråk: Joh. 17: 24 a. Fader, jag vill, att hvarest jag är, där skola ock de vara med mig, hvilka du har gifvit mig, på det att de må se min härlighet, som du har gifvit mig.